БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

АВГУСТ 31 четверг 1939 он № 201 (2901) Сэн 10 мунгэ

ВКП(б)-эйн Б.-М Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Превиднумай ОРГАН.

Ulasxoorondiin Edirşyydei Yder

Ulasxoorondiin Edirşyydei Yder xadaa byxii delxein azalşa zaluuşuudai, dainda ba faşiizmda esergyy temeselei, miir ba socialiizmiin tyløø temeselei yder myn. Tiin, mynøø zilde, byxii delxein azalşa zaluuşuud xadaa ene yderiiji ulasxoorondiin ton sloozno orşombaidal soo ugtaza baina.

Negedegeer imperialiis dainai zilnyydte, tyryy zergiin xydelmerişen zaluuşuud xadaa azalşa aradai şuhiiji asxuulagşa dainda esergyy vestypaalhan baina. Bolьşeviigyydei paarti, xyn tyreltenei aguujixe geeniner V. I. Leenin ba I. V. Staaliin bolbol, darlagşadtai temesexiijinь, imperialiis dainiiji graždaanska bolgoxiijinь revoliycioonno zaluuşuudiiji uriaalhan baina.

Ulasxoorondiin Edirşyydei Yder xadaa 1915 ondo, edirşyydei socialiis organizaacanuudai ulasxoorondiin Beernske konfereenciin togtoomzoor, imperialiis dainda esergyyselge bolgon togtoogdohon baina. Ene yder anxa tyryyn 1915 onoi oktiaabriiin 3-da yngergegdehen jym.

Tere saghaa xoişo 25 zil yngerøø. Gebeş, imperialiis bulimtaragşad xadaa şuhata dainiiji daxin şineer yysxene. Xaxad miiliaardhaa ylyy xynzonuud dainda oruulagdahan baina. Kapitaliizmiin egeel buzar ylegdel—faşiizm xadaa delxein dyne xiudaldaaji ysedøør delgeryyine. Miiriiji xysegşe ispaaniiin arad xadaa gadaadiin interveenciin zeertvenь bolhon baina. Busad xede xeden gyrenyyd xadaa kolooninuud bolgogdoşoo. Japoonoi imperialiistnuud xadaa aguujixe xitad aradta esergyy dainiiji jabuulza baina. Galzuurhan japonsko seregşed xadaa bejee daanxai Mongol Aradai Respyybliikiiji dailaad abxaa hedene.

Delxein zurgaanai nege xubi deere xydelmerişen tariaaşanai socialiis gyren togtohoor xorin xojordoxi zilenь bolbo. Soveed Sojuuz xadaa ene torşo soo ilagdaşagyi xysen, bulad kreepostь boloo. Xydelmerigyidelgiiji, ylesxelen ba jaduu baidaliiji eseslen usadxahan manai exe oronoi, ilahan socializmiin oronoi tyxel şarainь, temeselei ba ilaltiin xysen tyges uriaal, majaag bolzo, delxein xiara oroido mandana. SSSR xadaa faşiis zerlig jabuulganuudta esergyysen temeseze baigşad byxende moraalьna tuhalamzanь bolno.

Kapitaliis oronuuddaxi zaluuşuudai baidalanь tuilai xyşer ynde. Ylesxelen, xydelmerigyidelge ba sagzuuraarşji xydelmerilegşediiji xatuu şiryyneer eksploataacalga, tyrmenyyd ba konclaagerьnuudta xaalga, antifaşiistnuudiiji zoxoolgo ba saazalalga—manai oronoi xilenyydei saadtee azahuudag zaluuşuudai baidalanь egeel tiime baina.

Bulimtaralgiin şuhata dainiiji yysxeze baigaa faşiizmda esergyy niite froontiin xydeløøn ulam urgana ba yrgedene. Olon miilioon zaluu xynyyd xadaa øøhedingøø syløø erxiin tyløø temeselde zagsana. SSSR-te socialiizmiin gigaant jixe ilaltanuud, soveed zaluuşuudai zol zargalta azabaidalanь, byxii delxein soznaatelьna zaluuşuudiiji zorigжuulna.

Manai soveed zaluuşuud xadaa kapitaliis oronuuddaxi zaluuşuudhaa tusagaar ysloovinuud soo, ulasxoorondiin edirşyydei yderiiji praazdnovalna. Bolьşevig paartiaar, terenei aguujixe voozdьnuud Leenin ba Staalinaar urguulagdan, xymyyzyylegdehen soveed zaluuşuudai tyryy otriaad—Komsomool xadaa byxii oronuudai zaluuşuudai antifaşiis xydeløønei avangaardda baina. Soveed zaluuşuudai urda byxii xargii zamuud neegdenxei. Oktiaabrьska socialiis revoliyciin tuilaltanuudiiji zakonodaatelьna batadxahan aguujixe Staalinska Konstituuca xadaa soveed zaluuşuudta—xydelmerilxe, huralsaxa, amarxa erxiiji, soveed oronoi byxii azalşadta adliaar, xangahan baina.

Leenin-Staalinai paartiaar, araduudai aguujixe voozdь Staalinaar xymyyzyylegdegşe soveed zaluuşuud xadaa manai oronoi bodoto ezedenь boloo. Zaluuşuud xadaa gyreniiji xytelberilgedeşji, promlişlennostь ba traansportdaşji, aradai gegeereldeşji—socialiis azaxiin byxii halbarinuudta niieed jixe rooliiji ezelned.

Soveed zaluu xynei moraalьna xemzeenь ynder deere baina. Terenei ton xarakteerne zyilenь—ynen sexe, preedannostь, zorimgoi ba aguujixe zoriilgiiji bejelyylxiin tyløø zorigzonxoi baina. Soveed zaluuşuud xadaa øøringøø aradta, bolьşeviigyydei aguujixe paartiida, araduudai voozdь nyxer Staalinda xizaarlaşagyi preedanne baina.

Leeninske—Staalinska Komsomool xadaa Soveed Sojuuzai Geroinuudiiji, Ulaan Aarmi ba Ulaan Floodoi komandiirnuud ba politxydelmerilegşediiji, promişlennostiin, traansportiin, xydøøazaxiin xytelberilegşed, izobretaatelьnuud, erxim staxaanovcuud ba udaarniguudiiji, nauuka ba iskyysstviin deejatelьnyydiiji—iime xynyydiiji xymyyzyyldeg. Paarti ba praviitelьstvo xadaa zaluu yjiiji ton jixe anxaraltaigaar urguulna. 30 mln. garan yxixybyydei huralsaza baigaa exin ba dunda hurguulinuud, 600 miangan stydeentnyydtei 700 deede hurguulinuud, 2572 teexnikymyyd (xysed bişe medeen—Red.)—ede bygede xadaa kommuniizmiin tyløø xelberişegyi temeselşediiji xymyyzyylxe xeregte zoriuulagdahan baina.

Byxii oronuudai azalşa zaluuşuudtai axadyygei barisaaji ulam bexizyylxe, bolьşeviizmiiji sudalxa ba trockiis-buxaarinska faşiis xyiehenşedei xog boguudiiji xairgamgyi butasoxixo, Ulaan Aarmiiiji, Ulaan Floodiiji, Soveed Aviaaciiji, Osoaviaxiimiiji byxiixemzeegeer bexizyylxe, socialiis exe oronoo xamagaalalgada zagsaxa—manai zaluuşuudai ulasxoorondiin ujalganuud tiime baina.

Ulaxsoorondiin Edirşyydei XXV-daxi oiji temdeglexe zuuraa, byxii delxein azalşa zaluuşuudta iime uriaaltaigaar xandanabdi:

—Edir zaluu nyxed, azalşa aradai xybyyd ba basagad! Zaluuşuudai ajuulta daisanda—faşiizmda eseryy temeselei negedemei froontdo ulamniagtaar zagsagtii, miirei tyløø temesegtii, dainda esergyy temesegtii, ulasxoorondiin proletariaadai esege oron—Soveed Sojuuziiji xamagaalagtii!

Xuriaalgaa dyyrgeze baina

Manai №1 brigaada bolbol tariaa xuriaalgiin xydelmerinyydiiji plaanalgaa johoor, organiizovannoor jabuulhanaigaa uşar, aavgustiin 27-do xuriaalgiiji xysed dyyrgexeer xaraaza baina. Brigaadamnai xamta 271 gektaar tariaalangiiji xuraaxa plaantai aad, aavgustiin 25-da 245,35-ji xuriaagaa. Ene xuriaagdahan plooşçadьhoo xamta 68800 buxalnuud garhan ba terenei 1552 buxaalnuudanь tyylegdehen baina. Tariaa sonolgo exiize, gyrende tuşaalga jabuulagdaza baina. Hyylei yjede boroo orozo, xuriaalgiin xydelmeride baga zergiin haatai uşaruulaa.

Xuriaalgiin yjede manai brigaadiinxid bultadaa hainaar xydelmerilee. Tedenei dundahaa egeel erxim xydelmerinyydeeree maşiniist Žamsaraanov Gombo, boolgoşod Dambaajeva Cebzeen, Garmaajeva Byted-Dulma gegşed ilgaraza garaa. Edener niieed olon azalta yder oloo, batalhan socialiis doogovortoo tyryy huuri ezelbe.

B. Cebdeenov—Selengiin aimagai, Kiirovei neremzete kolxoozoi №1 brigaadiin yçoodçig.

SSSR-ei Verxoovne Soveedei negedexi zarlalgiin eelzeetebişe IV-dexi Seessi

1939 onoi aavgustiin 28-nai, Sojuuzai Soveedei zasedaani tuxai

Informacioonno medeesel

Aavgustiin 28-da, yderei 2 çaasta, SSSR-ei Verxoovno Soveedei zasedaaniiin zaal soo, Kreemlьde, Sojuuzai Soveedei eelzeetebişe IV seessiin neelge bolbo.

Seessiiji, Sojuuzai Soveedei tyryylegşe depytaad A. A. Andreejev neebe.

Nyx. A. A. Andreejev bolbol Sojuuzai Soveedei eelzeetebişe IV seessiin xaralgada oruulagdahan asuudalnuudiiji nerelen sonosxono.

Depytaad F. V. Şagimardaanov bolbol Sojuuzai Soveedei xaralgada oruulagdahan asuudalnuudiiji Sojuuzai Soveedei eelzeetebişe IV seessiin xelsexe zyilde oruulxa geze duradxaba.

Sojuuzai Soveed bolbol doro dursagdahan xelsexe zyilnyydiiji negen duugaar batalba:

1. Xydøøazaxiin naloog tuxai zakoonoi projeekt. SSSR-ei SNK-geer oruulagdana.
2. Bygedeniitiin seregei ujalga tuxai zakoonoi projeekt. SSSR-ei SNK-geer oruulagdana.
3. Germaani ba Soveed Sojuuzai xoorondoxi dobtololsoxogyin tuxai doogovoriiji ratifikaacalga. SSSR-ei SNK-geer oruulagdana.

Depytaad I. A. Kyznecoovoi duradxalai johoor, Sojuuzai Soveed bolbol xydøøazaxiin naloog tuxai projeekt tuşaa doklaadiiji Sojuuzai Soveedei ba Nacionaalьnostьnuudai Soveedei xamtarahan zasedaani deere sonosxo, togtoomzonuudiiji zybşen xelselge ba abalgiiji—Sojuuzai Soveedei ba Nacionaalьnostьnuudai Soveedei palaatanuudta tus tustanь jabuulxa gehen togtooliiji abna.

Eneegeer, Sojuuzai Soveedei eelzeetebişe IV seessiin negedexi zasedaani xaagdana.

1939 onoi aavgustiin 28-nai, Nacionaalьnostьnuudai Soveedei Zasedaani tuxai

Informacioonno medeesel

Aagustiin 28-da, yderei 4 çaasta, SSSR-ei Verxoovno Soveedei zasedaaniiin zaal soo, Kreemlьde, Nacionaalьnostьnuudai Soveedei eelzeetebişe IV seessiin neelge bolbo.

Seessiiji, Nacionaalьnostьnuudai Soveedei tyryylegşe depytaad N. M. Şveernik neebe.

Nyx. N. M. Şveernik bolbol Nacionaalьnostьnuudai Soveedei eelzeetebişe IV seessiin xaralgada oruulagdahan asuudalnuudiiji nerelen sonosxono.

Depytaad V. G. Vaneejev bolbol Nacionaalьnostьnuudai Soveedei xaralgada oruulagdahan asuudalnuudiiji Nacionaalьnostьnuudai Soveedei eelzeetebişe IV seessiin xelsexe zyilde oruulxa geze duradxaba.

Nacionaalьnostьnuudai Soveed bolbol doro dursagdahan xelsexe zyilnyydiiji negen duugaar batalba:

1. Xydøø azaxiin naloog tuxai zakoonoi projeekt. SSSR-ei SNK-geer oruulagdana.
2. Bygedeniitiin seregei ujalga tuxai zakoonoi projeekt. SSSR-ei SNK-geer oruulagdana.
3. Germaani ba Soveed Sojuuzai xoorondoxoi dobtololsoxogyin tuxai doogovoriiji ratifikaacalga. SSSR-ei SNK-eer oruulagdana.

Depytaad M. I. Ibraiimovai duradxalai johoor, Nacionaalьnostьnuudai Soveed bolbol „xydøø azaxiin naloog tuxai zakoonoi projeekt" tuşaa doklaadiiji, Sojuuzai Soveedei ba Nacionaalьnostьnuudai Soveedei xamtarahan zasedaani deere sonosxo, togtoomzonuudii zybşen xelselge ba abalgiiji Sojuuzai Soveedei ba Nacionaalьnostьnuudai Soveedei palaatanuudta tus tustanь jabuulxa gehen togtooliiji abna.

Eneegeer, Nacionaalьnostьnuudai Soveedei eelzeetebişe IV Seessiin negedexi zasedaani xaagdaba.

1939 onoi aaggustiin 28-nai, Seessiiin zasedaaniiin dnevniig

Sojuuzai Soveedte

Aavgustiin 28-da, Kremleevske Jixe dvoreec soo, SSSR-ei Verxoovno Soveedei eelzeetebişe dyrbedexi Seessi xydelmeriee exilbe.

Yderei 2 çaasta, Sojuuzai Soveedei Seessiin neelge bolbo. Depytaaduud ba olontooto ailşad xadaa preziidiymei stooldo Sojuuzai Soveedei tyryylegşe depytaad A. A. Andreejevei, Sojuuzai Soveedei tyryylegşiiji orologşo depytaad T. D. Leseenkiin, loozonuudta—paarti ba praviitelьstviin xytelberilegşedei, SSSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei çleengyydei ba aradai komissaarnuudai jirexedenь, udaan aplodismeentnyydeer ugtaba. Diplomatiiçecka koorpusiin çilnenyyd, soveedske ba gadaada preessiin tyløølegşed jirebe.

Tyryylegşe—depytaad A. A. Andreejev bolbol SSSR-ei Verxoovno Soveedei eelzeetebişe dyrbedexi seessiin xaralgada oruulagdahan asuudalnuudiiji nerelen sonosxono.

Depytaad F. V. Şagimardaanov bolbol oruulagdahan asuudalnuudiiji, seessiin xelsexe zyilde oruulxa geze duradxaba.

Sojuuzai soveed bolbol dooro dursagdahan xelsexe zyilnyydiiji negen duugaar batalna:

1. Xydøøazaxiin naloog tuxai zakoonoi projeekt;
2. Bygedeniitiin seregei ujalga tuxai zakoonoi projeekt;
3. Germaani ba Soveed Sojuuzai xoorondoxi dobtololsogyin tuxai doogoovoriiji ratiíikaacalga.

Ede gurban asuudalnuud xadaa seessiin xaralgada, SSR Sojuuzai aradai Komissaarnuudai Soveedeer oruulagdaba.

Depytaad I. A. Kyznecoovoi duradxalai johoor, Sojuuzai Soveed bolbol xydøø azaxiin naloog tuxai zakoonoi projeekt tuşaa doklaadiiji Sojuuzai Soveedei ba Nacionaalьnostьnuudai Soveedei xamtarhan zasedaani deere sonosxiiji şiidebe.

Eneegeer, Sojuuzai Soveedei negedexi zasedaani xaagdana. (TAAS).

1939 onoi aavgustiin 28-nai, Sojuuzai Soveedei ba Nacionaalьnostьnuudai Soveedei xamtarhan zasedaani tuxai

Informacioonno medeesel

Aavgustiin 28-da, ydeşiin 7 çaas 30 minuutada, SSSR-ei Verxoovno Soveedei zasedaaniiin zaal soo, Kreemlьde, Sojuuzai Soveedei ba Nacionaalьnostьnuudai Soveedei xamtarhan negedexi zasedaani bolbo.

Sojuuzai Soveedei tyryylegşe depytaad A. A. Andreejev xytelne.

SSSR-ei Verxoovno Soveedei eelzeetebişe IV seessiin xelsexe zyilnyydei negedexi pyynkt tuşaa—xydøøazaxiin naloog tuxai zakoonoi projeektiin talaar, SSSR-ei finaansiin Aradai Komissaar nyx. A. G. Zveerev doklaad xebe.

Nyxer Zveerevei doklaadai dyyrexedenь, tyryylegşe nyx. A. A. Andreejev bolbol Sojuuzai Soveedei ba Nacionaalьnostьnuuaal Soveedei xamtarhan negedexi zasedaaniiji xaagdaba geze sonosxono.

1939 onoi aavgustiin 28-nai, Seessiiin zasedaaniiin dnevniig

Nacionaalьnostьnuudai Soveedte

Yderei 4 çaasta, SSSR-ei Verxoovno Soveedei zasedaaniiin zaal soo, Nacionaalьnostьnuudai Soveedei Seessi neegdebe. Zaal xadaa Nacionaalьnostьnuudai Soveedei depytaaduudaar ba olon tooto ailşadaar dyyrenxei.

Diplomatiiçeske koorpusiin çilnyyd, soveed ba gadaada preessiin tyløølegşed jirebe.

Depytaaduud ba ailşad bolbol stooldo—Nacionaalьnostьnuudai Sovdedei tyryylegşe depytaad N. M. Şveernigei; loozonuudta—paarti ba praviitelьstviin xytelberilegşedei, aradai komissaarnuudai jirexedenь, udaan aplodismeentnyydeer ugtana.

Tyryylegşe—depytaad Şveernik bolbol SSSR-ei Verxoovno Soveedei eelzeetebişe IV seessiin xaralgada SSSR-ei Aradai Komissaarnuudai Soveedeer oruulagdahan asuudalnuudiiji nerelen sonosxobo.

Depytaad V. G. Vaneejevte yge ygtene, ene bolbol SSR Sojuuzai Aradai Komissaarnuudai Soveedeer oruulagdahan asuudalnuudiiji seessiin xelsexe zyilde oruulxiiji duradxana:

1. Xydøøazaxiin naloog tuxai zakoonoi projeekt,
2. Bygedeniitiin seregei ujalga tuxai zakoonoi projeekt,
3. Germaani ba Soveed Sojuuzai xoorondoxi dobtololsoxogyin tuxai doogovoriiji ratifikaacalga.

Depytaad Vaneejevei duradxal negen haналaar abtana.

Depytaad M. I. Iraiimov bolbol xelsexe zyilnyydei negedexi pyynkt tuşaa—xydøøazaxiin naloog tuxai zakoonoi projeektiin talaar, doklaadiiji Sojuuzai Soveedei ba Nacionaalьnostьnuudai Soveedei xamtarhan zasedaani deere sonosxo, tereniiji aavgustiin 28-da, ydeşiin 7 çaasta zarlaxa geze duradxana. Ene duradxalanь tereşelen negen duugaar abtaba.

Eneegeer, Nacinaalьnostьnuudai Soveedei zasedaani xaagdaba.

(TASS).

Xiliin saanahaa telegraammanuud

Italьjaanska paroxooduudai øøhedingøø poortnuudta busalga

Staambyl, aavgustiin 28. (TASS). Italьjaanska paroxoodno kompaani bolbol gadaadiin hamaralgada jabahan byxii paroxooduudiiji Itaalidaa busaxa gehen zaxiralta gargaba. Itaali jirexe passaziirnuudiiji boort deere abxagyi geze paroxooduudai kapitaanuudta duradxagdaba.

Tyreecke kamytein seessiiin, eelzeetebişe zarlalga

Staambyl, aavgustiin 28. (TASS). Tyreecke gazeedyydei medeesehenei johoor, ulasxoorondiin baidal tuxai asuudal zybşen xelsexiin tulada, tyreecke kamytein eelzeetebişe seessi hajaar zarlagdaxanь.

Danciigdaxi baidal

Pariiz, aavgustiin 27. (TASS). Danciighaa medeesegdehenei johoor, goorodto jixe xyixøøtei boloo. Ediee xooloi, ilangajaa miaxanai dutagdai jixe yregdeze baina.

Ymsede xabaatai avtomobiilьnuud bulta şaxuu Danciigta mobilizovaalagdaa. Goorod ba aeropoortiin xoorondo proovolkoor xaaltanuud xegdee.

Beelьgidexi mobilizaaca

Briysseelь, aavgustiin 27. (TASS). Aarmida mobilizovaalaxa tuxai korooliin gartabiigatai dekreed, ysegelder toliilogdobo.

Itaalo-jygoslaavska xiliiji xaalga

Varşaava, aavgustiin 28. (TASS). Italьjaanska graazdanuudta itaalo-jygoslaavska xile xaagdaba geze poolьsko telegraafna aagenstvo medeesene. Itaaliihaa gadaadiinxidai garalga mynøødøø zybşøøregdene.

Şveecede—tatalga

Stokgoolьm, aavgustiin 28. (TASS). Şveeciin telegraafna aagenstviin medeesehenei johoor, şveedske aarmida 1917-1918 onuudaixinai zarimuud tatagdaba. Zarim kategoorinuudanь floodto ba erjiin artiileeride tatagdaba.

Dundada dalaida Angliiiska xudaldaanai syydnenyydei jabalga xaagdana

Loondon, aavgustiin 28. (TASS). Reiterei medeesehenei johoor, angliiiska dalain miniisteerstvo bolbol Dundada dalaida angliiiska xudaldaanai syydnenyydei jabalgiiji sagzuura xaaxa tuxai zaxiralta gargaba. Dundada dalai deere jabahan paroxooduud xadaa zamaa yrgeleelyylxedenь bolxo, zygeer, Italьjaanska poortnuudta oroxonь xoriigdono. Italьjaanska poortnuudta baihan syydnenyydte, darii tendehee garagtii gehen prikaaz ygtebe. Atlantiiçeska okeaanhaa Dundada dalaida jireze jabahan syydnenyyd bolbol tusxai zaxiraltiin gartar Gibraltaar deere xylieeze baixa baina. Miniisteerstvo bolbol Baltiin dalaihaa garagtii geze byxii angliiiska syydnenyydte duradxaba.

Germaanska territoori deere ulasxoorondiin tyrgen poojezdnuudai jabalga zogsoogdobo

Beerlin, aavgustiin 28. (TASS). Germaanska tymer zamuudai ypravleeniiin zaxiraltiin johoor, Germaanska territoori deegyyr ulasxoorondiin tyrgen poojezdnuudai jabalga aavgustiin 28-haa xolşo xoriigdobo. Ulasxoorondiin poojezdnuud gollaandskaşji territoori deegyyr jabaxaa bolibo geze Gollaandidaxi tymer zamuudai ypravleeni medeesebe. Germaani ba Gollaandi xojoroi xoorondoxi xolboon niutagai poojezduudaar xegdexe baina.

MYNØØDER—HURALSALAI ŞINE ŽILEI TYRYYŞIIN YDER!

Bolьşeviizmiiji şudalalgadanь kommuniistnuudta tuhalxa

Xori. Promilişlennostiiin, kolxoozuudai erxim xynyyd ba soveed intelligeentner xadaa paartiiin zergede orozo baina. Tedenriiji xymyyzyylelge—partiiina organizaaca byxenei xyndete zoriigo myn bolno.

Tus aimagai, NKVD-ein dergedexi partiiina organizaaca (partoorganь nyxer Stepaanov) bolbol hyylei yjede, paartiiin çleenei kandidaadta 12 xynyydiiji abba, tedenei dunda xymyyzyyleigiin xydelmeri hainaar tabiza, partiiina daabarinuudiiji ygene, tereneigee dyyrgeltiijinь şalgadag ba konkreetne tuhaldag baina. Kommuniistnuudanь bolьşeviizmiin istoooriiji, BKP(b)-ein ustaav ba prograammiiji, paartiiin XVIII sjeezdiin materiaalnuudiiji gynzegiigeer yzene.

Zygeer, ene şuxala asuudaliiji xeregseedeggyi partiiina exin organizaacanuud bii baina. Doodo Xudanai selьsoveedei, Eengelьsei neremzete kolxoozoi ba Ydiin selьsoveedei, Kiirovei neremzete kolxoozoi dergedexi partiiina exin organizaacanuud bolbol şine abtahan kommuniistnuudiiji xymyyzyylelgede anxaralaa tabinagyi, tedenerte partiiina daabari ygtedeggyi. Gadna, Anaagai selьsoveedei „Ulaan-Odon" kolxoozoi dergedexi (partoorg nyx. Şevegei), raipotrebsojuuzai dergedexi (partoorg nyx. Gorbynoov) ba busad partiiina exin organizaacanuud bolbol 1939 onoi torşo soo neges xyniiji paartida abaagyi baina.

Ede byxii dutuunuudaa erid usadxaza, paartida şineer abtagşadiiji xymyyzyylxe xeregiiji ba paartida şilen abalgiiji bolьşevig johoor xytelberiixiiji eregdene.

Hungaltiin Polozeeniiiji yzeze baina

Tarbagatain aimagai, Deciaatnikovska s/ soveedei, Staalinai neremzete kolxoozoi agitaatornuud bolbol azalşadai depytaaduudai Soveedyydte hungaxa tuxai Polozeeniiiji brigaadiinxidta, zvenogoixidto ba ybeged, xygşedte oilguulxiin tula xydelmerilze exilee.

Agitaatornuud nyxed Mordviin A. V, Matveejev A. K. Mixailoov I. V. ba busad bolbol kolxoozniguudai dunda 5-6 daxin xeereldee xee. Tedener xadaa ene xydelmeridee ton aktiivnaar xandana ba terenee hainaar yngergene. Kolxoozniguud xadaa oronoigoo dotoodiin ba gadaadiin baidal tuxai asuudalnuudiiji jixete honirxon asuuna.

P. Şevçeenko.

Партиин историие шудалалгые хvтэлбэрилэхэ

„ВКП(б)-эйн историин хураангы курсын" гараагатай дашарамдуулан, партийна пропагандые эмхидхэхэ тухай ВКП(б)-эйн ЦК-гэй историческа тогтоолой гараhанай hvvлээр, Улан-Удын центральна районой комсомольцуудай олонхинь ВКП(б)-эйн историие өөhэдөө vзэнэ. Нэгэдэхи звеногоор—464, хоёрдохёор—260 ба гурбадахяар—156 комсомольцууд vзэжэ байнад. Тэдэнэй дунда 7-дохи бvлэгыныьшье vзэжэ байгшад vсөөн бэшэ бии. 306 комсомольцууд болбол кружогто ябажа vзэнэ. Гадна, полит. hуралсалай кружогууд худэлмэрилэдэг, тэрээндэнь 220 комсомольцууд хабааданхай.

БМАССР-эй Наркомземэй гаражай ба БМАССР-эй Прокуратурын дэргэдэхи организациин комсомольцууд болбол ВКП(б)-эйн историие hайнаар vзэжэ байнад. Эдэнэр хадаа кружогойнгоо занятиие нэгэшье таhалдуулангvйгөөр, саг vргэлжэ vнгэргэдэг байна. ВКП(б)-эйн историин нэгэдэхи бvлэгөөр ба, ВКП(б)-эйн XVIII съездын материалнуудаар хамта дээрээ 16 теоретическэ конференци vнгэргэгдөө.

Гэбэшье зарим комсомольско организацинуудай дунда ВКП(б)-эйн историие шудалалга ба полит. hуралсалда хабаадалга тон хангалтагvйгөөр ябуулагдана. Селенгын пароходствын ба Улан-Удын шэлэй заводой дэргэдэхи комсомольско эхин организацинуудта, большевизмын историие шудалаха кружогууд эмхидхэгдэhэн аад, тэдэнь худэлмэрилэнэгvй. Эдэ организацинуудай хутэлбрилэгшэд болбол „кружог хvтэлбэрилхэ хvн vгы" гээд hуудаг юм. Иимэнvvд фактнууд vсөөн бэшэ vзэгдэнэ. Улан-Удын авторемлестэ, БМАССР-эй наркомместпромой типографида, наркомпищепромой № 1 пекарниин ба бусад организацинуудай дэргэдэ полит. hуралсалай кружогууд байха ёhотой аад, пропагандист „vгы" дээрэhээ, кружогонь хvдэлмэрилнэгvй.

Комсомолойайкомшье оролдоогуй байна.

Эдэ дутуу дунданyудта эсэс табижа, большевизмын историие шудалха ябадалые vндэр хэмжээдэ табихань—комсомольско организаци бухэнэй боевой зорилго.

О. Г.

Kombainioornuud ba traktoriistnuud socsorevnovaanida orolsobo

Tarbagatain MTS-iin kombainioornuud ba traktoriistnuud bolbol Kyrbiin MTS-iin kombainova №6 agregaadai kollektiivei xandalgiiji zybşen xelsebe. Edener xadaa soloto kombainioor nyxer Cerendoriiljevoi iniciatiiviiji hatşaaxa ba demzexetei xamta, 1939 onoi urgasiiji hain şanartaigaar sag soonь xuriaaza abxiin, 1940 onoi xydee azaxiin Byxesojuuzna Viistavkede, ene namar bolxo kolxoozniguudai Byxesojuuzna Sjeezdde xabaadaxa xyndete erxenyydiiji tuilaxiin tylee sorevnovaanida orolsobod.

Mynee, ton xariuusalgata ujalganuudiiji abhan ede kombainioornuud ba traktoriistnuud bolbol kombainiingaa sag yrgelze xydelmerilxiin, ynder deede byteesenyydiiji tuilaxiin tula byxii xemzeenyydiiji abna. Kombainioor nyxer Riimarev bolbol 500 gektaar tariaalangiiji xuriaaxa ujalga abaad, mynee yder byri 16-17 gektaar hain şanartaigaar xuriaaza baina. Myn tereşelen, kombainioornuud Meelьnikov, Ivanoov, Mordiin gegşed Riimarevhee dutuugyigeer xydelmeriine.

P. Şevçeenko

Erxim anguuşad

Agnalgiin sezoonoi yjede, an bariigiin talaar erxim pokazaatelьnuudiiji xaruulhanaigaa tylee BMASSR-ei Narkomzaagai prikaazaar, respyybliikiin erxim anguuşad—Kalagaanski, Şolkoovnik, Mynkyyjev, Çernilx, Jirzinoo, Pixoojev, Omoorov, Şilagyyrov gegşed „Agnuuriin proomiisliin otiiiçnigta" gehen znaçooguudaar şagnagdahan baina.

Edeen soohoo ton erxim anguuşad nyxed Kalagaanski, Mynkyyjev, Şolkoovnik gegşed xydee azaxiin Byxesojuuzna viistavkede oşohon baina.

Xemzee abamaar xereg

Jaruuniin aimagai, Ylьdergiin somonoi, Kiirovei neremzete kolxoozoi polevoi brigaadiin brigadiir Žambal Žamjaanov gegşe kolxoozniguudajgaa azalta yderiiji azalainь knilge deere 8 hariin torşo soo oruulaagyi ba oruulxiin tuxai hanalaaş tabinagyi. Kolxoozniguudai zyghee xeden daxin erelte xegdeheer baitar, xemzee abnagyi.

Žamjaanovta zoxixo xemzee abxa ba kolxoozniguudai azalta ydernyydiijinь ene darii azalai knilgede oruulxa şuxala.

Jabadalşan.

Staxaanovska brigaadanuudai xyelmeri

Selengiin sydoremoontno zavoodoi kotioolьno-svaaroçno ceexiin staxaanovska brigaadanuud bolbol abhan socialiis ujalganuudaa ylyylen dyyrgedeg baina. Zişeelxede, nyx. Zagauzinai brigaada bolbol yder byriingee yiledberiin noormiiji 246 proc., xyrter dyyrgene. Nyxed Breziitskiin brigaada—163 proc., Maliuuşinai brigaada—158 proc. g.m. yder ydereigee daabarinuudiiji dyyrgedeg balxa jym.

Ede brigaadiinxid xadaa tuilahan amzaltanuudaaraa xizaarlaxagyibdi. Byri yndernyyd pokazaatelьtaigaar xydelmerilxebdi"—geze naiduulhan baina.

C.

ZURAG DEERE: 18-24 ga xuriaadag, Kabaanskiin MTS-iin kombainioor nyxer Žiilinei agregaad.

(Mixailovoi foto).

Gadaadiin xeblelei xuudahanuud deere

Japoonsko imperialiistnuudai „filosoofi"

„Eroop Nyveelь" geze francuuzska žurnaal bolbol Tokioodo, filosoofiiji zaaza baidag japoonsko profeessor Kodziooro Sygimoori gegşiin xelehen ygiiji jamarşji kommentaarinuudgyigeer buulgan xeblebe. Tere profeessoroi „filosoofi" bolbol eerøø eere tuxaigaa xelene: „Jevroopiin jadaraza baigaa xoroto zyiliin şaltagaaniinь—civiilizaaciin ylemze jixe baihan usar" (?). „Profeessor" xadaa iigeze medyyine: „...vaarvarstvoda nege xediixen xemzeegeer busaza oşoxo şuxala geze hanagdana.

AXŞ-da avtomobiilьna katastroofnuud

1938 ondo avtomobiilьna katostroofnuudhaa bolzo AXŞ-da 94 miangan xynyyd yxehen baina. Ameerikiin, „Nacionaalьna ajuulgyin Soveedei" zii byride gardag žurnaal xadaa ede medeenyydiiji totiiloxo zuuraa, AXŞ-da 5½ minuuta byxende nege xyn avaariiin zeertv boldog ba çaas byxende dunda zişeegeer 11 xynei ami, avtomobiilьna katastroofoor abaaşagdadag geze zaana. Avaarinuudai yjede şarxatagşadai toonь 1938 ondo 8,9 millioon xyn baiba. AXŞ-da minuuta byxende, avtomobiilьna avaarinuudhaa, dunda zişeegeer 17 xynyyd gemtedeg ba şarxatadag baina.

Sentiaabriiin 11-12 ydernyydte, SSSR-ei oborooniiji bexizyylgiin urihalamziin şyyberinyydei 7-doxi tiraaz—Ulaan-Yde goorodto bolxonь

Agitacioonno xydelmeri jabuulna

Burkopsojuuzai kollektiivai dunda SSSR-ei oborooniiji bexizyylgiin urihalamziin şyyberinyydei 7-doxi tiraaziiin tuxai agitacioonno-maassova xydelmerinyyd jabuulagdaza baina. Aavgustiin 28-nai yder, byxii xydelmeriiegşedeinь dunda biseedenyyd yngergegdee. Kollektiivainь çleengyyd bolbol tiraaziiiji amzaltataigaar ugtaxiin tula, socialiis sorevnovaanida orolsozo, socialiis doogovornuudiiji batalnad. Tiigeed, xydelmeriiegşedei obligaacanuudaa şalgaxa xeregtenь tuhalxiin tula, 3 xynyyd tomilogdohon balxa jym.

MAŞAANON.

Amzaltataigaar ugtaxa

1939 onoi sentiaabriiin 11-12 ydernyydte, Ulaan-Yde goorodto yngergegdexeer baihan SSR Sojuuzai oborooniiji bexizyyleigiin urihalamziin şyyberinyydei 7-doxi tiraaz bolbol ugaa jixe politiiçeske udxaşanartai xemzee jabuulga myn.

Ene xemzeejabuulgiiji azaxiin ali byxii halbari deere şine-şinenyyd amzaltanuudtaigaar ugtaza, tiraazai komissada tede amzaltanuudaigaa tuxai raaport ygexe johotoibdi. Myn tiraazai udxaşanar tuxai azalşadai dunda agitacioonno-maassova xydelmeriiji yrgeneer jabuulxanь, partiiina, komsomoolьsko ba profsojuuzna organizaacanuudai, tedenei kytelberiiegşedei şuxaliin şuxala zoriigonь bolno.

Gebeş, tymer zamai traansportiin, Ulan-Ydiin depoogoi partkoom xadaa ene xemzeejabuulga tuşaa aavgustiin 29 xyrter jamarşji xydelmeri xeegyi gexede negeşji alduu bolxogyi. Partkoomoi sekretaarь nyxer Knyyrov xadaa eneen tuxai jyyş xexejee medeegyi, amagalan huuza baina. Tiime stiiliiji udaan teseze boloxogyi.

Uşar iimehee, boloxojoo baihan tiraazai udxaşanariiji kollektiivaigaa dunda oilguulza, tereniiji yiledberiin ynder amzaltaar ugtaxiin tula byxii xemzeeji abxanь depoogoi partkoomoi myneederei ujalga bolno.

C Ced.

Şine kaadruuud

Burkopsojuuzai sisteemede emxidxegdehen gurban hariin şoofernuudai kyyrsiiji hajaar 30 xynyyd dyyrgeze garxanь.

Gadna, 12 xynyyd xojordoxi klaaşsai şoofernuudai kyyrsiiji oktiaabrь harada dyyrgexe. Ede şine kaadrnuud bolbol Burkopsojuuzai şisteemede xydelxe baina.

AXŞ-da prezideentske hungaltanuudta beledxel

1940 ondo Ameerikiin Xolbooto Ştaaduudta prezideentske hungaltanuud bolxo baina. Mynee ene hungaltanuudta beledxel exilee.

Prezideentske hungaltanuud bolbol Ameerikiin Xolbooto Ştaaduudai politiiçeske azabaidalda tuilai jixe yyrge ezelene. AXŞ-dai prezideentiin erxe ton jixe. Byxii gyisedxexe zasag prezideentiin garta. Miniisterstviin (departaamentiin) xytelberiiegşed prezideenteer tomilogdodog. Prezideent bolbol, tiixeleeree, gyrenei deede tolgoi ba pravjitelьstviin tolgoi bolno.

AXŞ-dai konstituuciin johoor, prezideent bolbol oronoi aarmi ba floodoi glaavnakomaandalagşa bolno. Hungagşadaar hungagdadaggyi byxii deede tuşaaltaniiji prezideent tomilodog. Esesee, prezideent bolbol AXŞ-dai kongreessiiji (parlaamentiiji) zarlaxa erxetei.

Tiimehee, AXŞ-dai prezideentiin iime yrgen jixe erxe bolbol tereeniiji hungalgiiji jixe politiiçeske temeselei zyil bolno.

Prezideentske ba busad hungaltanuud deere yninhee xoişo negedeze jabahan, AXŞ-dai tomonuud byrzyaazna politiiçeske paartinuud xadaa demokratiiçeska ba respyblikaanska paartinuud bolno. Yngerhen zuun zilei xaxad bagaar, respyblikaanska paarti bolbol gol tyleb xoito ştaaduudaar huurizahan, promilişlenne kapitaalai intereesyydiiji xamagaaldag, demokratiiçeska paarti xadaa urda ştaaduudta gol huudag pomeeşçigyyd—raabovladeelьcenyydei intereesyydiiji xamagaaladag baigaa. Ene xojor paartinuud xuuşan nerenyydeeree, teed sagai yngerxe byri tedenei xaraakter jixe xubilanxai. Respyblikaanskaşji, demokratiiçeskaşji paartinuud xadaa mynee nege tyrelei paartinuud bişe, aliaandanşji xarşa nyleenyyd ba intereesyyd bii. Ene paartinuudta liberaalьna ba reakcioonno kreloonuud bii. Demokratiiçeska paartiiin doţor reakcioonno ba liberaalьna kreloonuudai xoorondoxi temesei jixe xursa bolonxoi, ene paartida AXŞ-dai prezideent Frankliin Ryyzvelьt xabaadana.

Frankliin Ryyzvelьt bolbol, demokratiiçeska paartiiin kandidaad bolzo, Ameerikiin Xolbooto Ştaaduudai prezideentde xojor daxin hungagdahan baina. Ene xojor hungaltanuud deere Ryyzvelьt bolbol progressiivne refoormiin prograammiiji hungagşadai urda tabiza hungagdahan jym. AXŞ-dai olonxi hungagşad xadaa eeriingee hunguuliin biylletieengyydiiji Ryyzvelьtde ygexedee, ene prograammiin tylee golosovaalahan baina. Xozomiinь tomo kapitaal bolbol demokratiiçeska paartiiin reakcioonno kreloodo jixe tyşegleze, Ryyzvelьtiin xemzeejabuulganuudai jixenxi xubinuudiiji ebdehen baina. Kongreessei xojor palaatanuud deere demokratiiçeska paartiiin reakcioneernyyd bolbol Ryyzvelьtiin duradxahan xemzeejabuulganuudta esergyy golosovaalaza, respyblikaanska paartiiin reakcioneernyydtei eeriingee xysiiji xeden udaa negedxehen baina. Tiixe yjede, respyblikaanska paartiiin liberaalьna kreloogoi tyleelegşed xadaa Ryyzvelьtiin taliiji barimtalagşadtai xamta golosovaalhan bainad.

Prezideentske hungaltanuud deere ilaxiin tulada, demokratiiçeska paarti bolbol hungagşadai progressiivne bylegei demzelgiiji eertee xangaxa johotoi. Eneeniiji tuilaxiin tulada, yrgen niite hungagşadtaa etigeltei, Ryyzvelьtiin tiipiin progressiivna deiteliiin kandidatuuriiji prezideentiin tuşaalda debzyylxe johotoi.

Gebes, demokratiiçeska paartiiin reakcioonno kreloo bolbol prezideentiin tuşaalda progressiivne deiteliiin kandidatuuriiji debzyylgede esergyy temesel jabuulza exilee. Mynee ene reakcioonno kreloo bolbol jircxe zilde bolxo ba prezideentde kandidaadiiji xaraalaxa johotoi, sjeezddee beledxelei xydelmeri jabuulza exilee.

Demokratiiçeska paartiiin progressiivne kreloo bolbol Frankliin Ryyzvelьthee ondoo, tiime bolomoor tyleelegşegyi baihan deereheen jixe berxetei. Ryyzvelьt xadaa AXŞ-dai prezideentde xojor daxin hungagdanxai. Mynee reakcioneernyyd bolbol „amerikaanska demokratiiçeska tradiiciiji saxixa" şuxala baihaniiji barimtalan, Ryyzvelьtiin kandidatuuriiji prezideentiin tuşaalda gurbadaxiaa debzyylxe jabadalda esergyy agitaaca xene.

Anxanda, Xolbooto Ştaaduudai tyryyşiin prezideent Vaşingtoon bolbol prezideentiin tuşaalda gurbadaxiaa ballotiirovalagdaxiiji tereende duradxaxada arsahan baigaa. Tereenhee xoişo, prezideent xadaa eeriingee tuşaalda xojor bolzorhoo (naiman zilhee) udaan baixagyi gehen zanşal AXŞ-da bii bolhon baina.

Mynee reaakca bolbol demokratiide esergyy temeselde ene zanşal gurim xereglexiiji xysene. Gebeş, amerikaanska obşçeestvennostiiin progressiivne xubi xadaa, ene zanşal tiixe sagtaa tuhatai baihanş haa, mynee yjede ene bolbol aşag tuhagyi boloo geze ton zyb zaana. AXŞ-dai tyryy obşçeestvennostь bolbol Ryyzvelьtiin kandidatuuriiji prezideentiin tuşaalda gurbadaxiaa debzyylxe tuxai duradxaliiji demzene. Ene duradxaliiji barimtalagşadai too amerikaanska hungagşadai dunda byri olon bolzo baina.

Progressiivne dejateliiji gurbadaxiaa prezideentde hungaxagyin tulada, tomo kapitalistanuud byxii oroldolgoo gargaxa baina geze uridşalan xeleze bolno. Mynee AXŞ-da, bankiirnuud ba zavoodçiguudaar elbeg delbegeer finansiirovalagdadag eldeb faşiis organizaacanuud bolbol xydelze exilee.

Reaakca ba tereenei faşiis agentuura bolbol kriiziseer toxiooldohon, ekonomiiçeska berxeşeelnyydiiji Ryyzvelьt ba tereenei taliiji barigşadta esergyy temeselde xereglexiiji hedene. Mynee AXŞ-da xydelmerigyişyydei too 11 millioon xyn boloo. Reakcioneernyyd bolbol xydelmerigyişyydte tuhalaxa jabadaliiji oronoi azaxiiji hergeen bodxoolgo haatuulna geze xu lal xuurmagaar hyxireldene. Pravitelьstviin hanaaşalgada esergyysen, tyleelegşedei palaata bolbol xydelmerigyişyydte obşçeestvenne xydelmeriiiji yseedxexe tuxai zakoonoprojeekt ende hajaxan batalaa. Reaakciin zoriigo eli—tedener bolbol ekonomiiceska kriizisei berxeşeeliiji bejedee yzeze baihan, millioon tooto azalşadiiji Ryyzvelьt ba tereenei pravitelьstvodo esergyy bodxooxiiji hedene.

Iime orşombaidal soo AXŞ-dai pravitelьstviin saaşanxi poliitikohoo ton jixe jyymen duldiidaxa baina. AXŞ-dai xeden millioon hungagşad bolbol zasagta oroxodoo tabihan tere prograammiingaa dyyxeer saaşadaa jabuulga xexiiji Ryyzvelьthee xylieene. Bolxoo baihan hungalta deere Ryyzvelьtiin amzalta oloxo zam xadaa progressiivne xemzeejabuulganuudai prograammiiji energiiçneer bejelyylxe jabadalda baina.

AXŞ-dai olomillioon hungagşad bolbol urgan baigaa faşiis agreessiiin ajuulhaa oronoi ajuulgyi baidaliiji xangaxa erid xemzeenyydiiji Ryyzvelьt ba tereenei pravitelьstvohoo xylieene. Xitad aradtai solidaarnostiiin xydeleen yrgedebe. Japoonsko agreesside esergyy ysee byri energiiçne xemzeenyydiiji abxa ereltenyyd duuldana. Japoondo seregei xeregsel elьgeexiiji xorixo kampaani exilenxei. AXŞ-dai azalşad bolbol faşiis razveedkanuudai jabuulgiiji erid ba eseslen ygelxexiiji erene.

Gebeş, Ryyzvelьttei temesei jabuuldag, reakcioonno xysenyyd bolbol Ryyzvelьtiin gadaadiin ba doloodiin poliitikiiji ebdexiin tulada, eeriingee byxii argabaidalnuudiiji mobilizovaalaza baina.

Amerikaanska oloniite bolbol gansal miirte duratai dergzaavanuudai negedemei froont xadaa agreessornyydei saaşanxi jabuulgiiji xaaza şadaxa baina geze medene. Ede ysloovinuud soo 1940 onoi hungalta deere gadaada-politiiçeske asuudalnuud bolbol yngerhen hungaltanuud deerexideoroxodoo, byri jixe huuri ezelexe baina. Tiimehee, AXŞ-dai bolxo prezideentske hungaltiin ulasxoorondiin jixe udxaşanartai baina.

N,FIODOROV.

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Адрес редакции: Центросоюзная 19 Теле фоны: редактора — 3-44 отв. секретаря 3-23 Сельхозотдел — 7-55 Промотдел — 5-07.

Типография Наркомместпрома БМАССР. Бурглавлит № 1138